

Spis treści

Podziękowania	5
Wprowadzenie	7
Obrazowanie natury: martwa natura i ilustracja naukowa.	
Kolekcjonerzy i zbieracze-uczeni	9
Źródła	12
Stan i metodologia badań	20
I. Kultura Gdańska a początki zainteresowania przedmiotem	31
1. Gdańsk – miasto na styku kultur	33
2. Początki kolekcjonerstwa w Gdańsku	39
3. Kolekcja prywatna jako unaocznienie statusu społecznego	41
4. Renesansowa idea <i>theatrum</i>	44
5. Początki zainteresowania nową tematyką w sztuce powstającej w Gdańsku	56
6. Środowisko malarzy działających w Gdańsku po 1612 roku	67
II. Obrazowanie natury w nowożytnym Gdańsku	75
1. Obraz i tekst. Pod znakiem emblematyki	77
2. Studia animalistyczne	91
Zwierzęta Daniela Schultza	91
Zoologia Samuela Niedenthala	117
Studia zwierzęce Carla Rutharta	138
Początki kariery Pandolfa Reschiego	147
3. Przedstawienia kwiatów	153
Graficzne <i>florillegia</i> i malowane bukiety Jeremiasa Falcka	153
Współpraca Andreasa Stecha z Jacobem Breynem	168
Bukiety kwiatowe Andreasa Stecha	177

4. Przedmioty i natura	187
Martwa natura stołowa Jeremiasa Falcka	187
Wielość przedmiotów w obrazie	189
Wycinek lasu jako obiekt studium	194
Krajobraz naturalny	198
5. Kontynuacja zainteresowania obrazowaniem natury w XVIII wieku	201
Twórczość Philippa Sauerlanda II	201
Inni gdańscy twórcy obrazów natury działający w XVIII wieku	216
Pejzaż miejski	229
6. Obrazowanie natury w dziełach rzemiosła artystycznego	231
III. Kolekcjonerstwo w Gdańsku w XVII i XVIII wieku	241
1. Rozwój nauki w Gdańsku i jej związki ze sztuką	243
Johann Hevelke (Jan Heweliusz)	244
„Muzeum” Gottwaldów	252
Zbiory botaniczne i artystyczne rodziny Breynów	268
Wszechstronny przyrodnik Jacob Theodor Klein	274
2. Znajomość dyskursu artystycznego	284
3. Zainteresowanie obrazami natury wśród gdańskich zbieraczy drugiej połowy XVIII wieku	290
Kolekcja obrazów Gottfrieda Schwartza	293
Zbiory rodziny Rosenbergów	297
Kolekcja Rottenburgów	300
Zapomniana kolekcja Carla Benjamina Lengnicha	301
Inni zbieracze drugiej połowy XVIII wieku	308
Kolekcja Jacoba Kabruna	312
IV. Gdańsk a inne kultury	329
1. Gdański rynek sztuki	331
2. Zainteresowanie obrazowaniem natury a rozwój kolekcjonerstwa i handlu sztuką w Europie Środkowej	338
3. Kulturowe uwarunkowania znaczeń przedmiotów i natury	351
4. Popularność poszczególnych typów obrazów natury	355

5. Charakterystyczne cechy obrazów natury artystów związanych z Gdańskiem	358
6. Preferencje gdańskich zbieraczy	363
7. Elitarność „nowych gatunków” w Gdańsku	366
Zakończenie	369
Bibliografia	377
Wykaz skrótów	417
Spis ilustracji	419
Zusammenfassung	431
Indeks	441